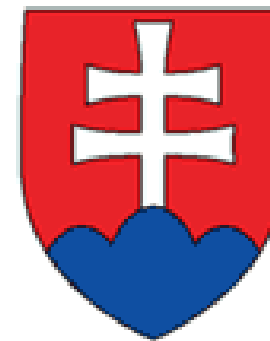

Spojená škola
Štúrova 848, Detva

Myslíme a učíme ekologicky
(We think and teach ecologically)

č. ACC03P06

projekt realizovaný v rámci programu
Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy (SK-Klíma)

Udržitelné poľnohospodárstvo

EKOLOGICKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO

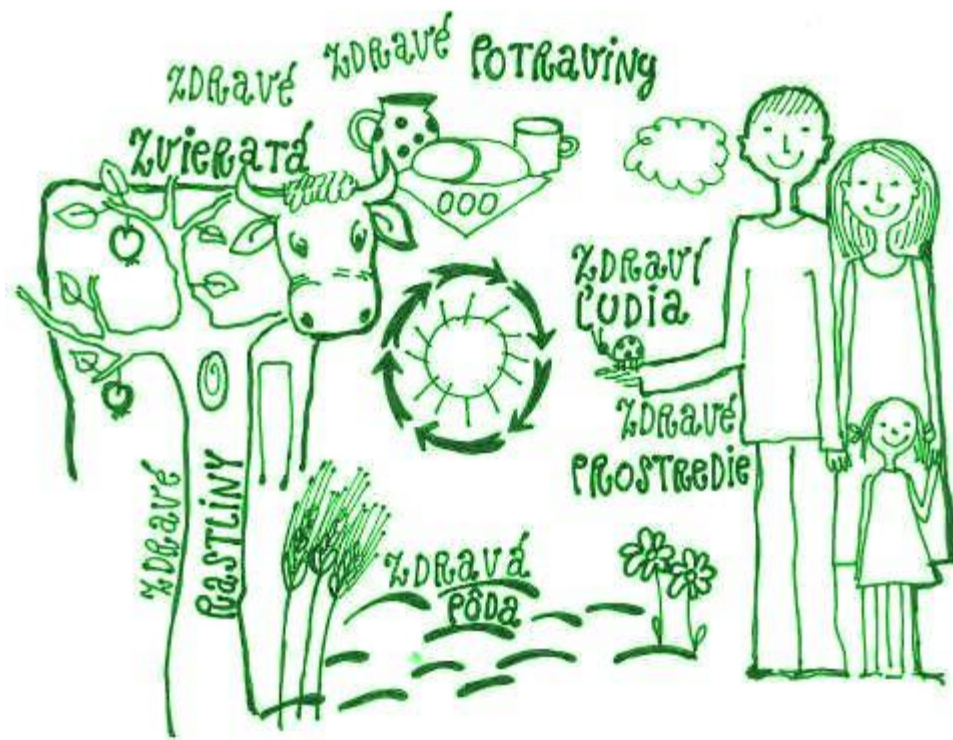
- Vychádza z princípov návratu tradičného spôsobu obrábania pôdy a poľnohospodárskej výroby založených **na vylúčení škodlivých vstupov chemického priemyslu, ako sú umelé hnojivá, pesticídy, herbicídy, fungicídy.**
- Uprednostňujú sa osvedčené postupy striedania plodín na poli ako **prirodzená ochrana plodín proti škodcom a chorobám, úrodnosť pôdy sa obnovuje používaním organických hnojív z chovu hospodárskych zvierat.**
- Produkty takejto poľnohospodárskej výroby sa označujú **známkou ekologický produkt.**
- **Ciele ekologického poľnohospodárstva**
  - zodpovedné využívanie energie a prírodných zdrojov,
  - zachovanie biodiverzity,
  - zachovanie ekologickej rovnováhy v regiónoch,
  - zúrodňovanie pôdy,
  - zachovanie kvality vody.

Ekologické logo

- Ekologické logo EÚ symbolizuje jednotnú vizuálnu identifikáciu produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktoré sa vyrábajú a predávajú v EÚ.
- **Spotrebiteľom** v EÚ uľahčuje rozpoznanie ekologických produktov a **poľnohospodárom** pomáha tieto produkty uviesť na trh vo všetkých krajinách EÚ.
- Ekologické logo možno použiť len na **označenie produktov, ktoré oprávnená inšpekčná organizácia certifikovala ako ekologické.** Certifikát sa udeľuje na základe splnenia prísnych požiadaviek týkajúcich sa výroby, spracovania, prepravy a uskladnenia.

Zásady ekologického poľnohospodárstva

- **Európska komisia definuje ekologické poľnohospodárstvo ako spôsob produkcie potravín, ktoré rešpektuje prirodzené životné cykly.**

- Pestované plodiny sa striedajú, tak aby boli zdroje využité efektívne. Takéto striedanie pôdu príliš nevyčerpáva. Využívajú sa aj rastliny ktoré prirodzene obohacujú pôdu o dusík
- Chemické pesticídy, syntetické hnojivá, antibiotiká a iné podobné látky sú zakázané
- Lokálne zdroje sa efektívne využívajú (napr. hnoj zo živočíšnej výroby používaný na hnojenie rastlín, dopestované plodiny sa využívajú ako krmivo pre zvieratá)
- Používajú sa odrody plodín a plemená zvierat, ktoré sú rezistentné proti chorobám, škodcom a sú prispôbené na lokálne podmienky prostredia
- Zakázané sú geneticky modifikované organizmy
- Hospodárske zvieratá sú chované na otvorených priestranstvách a kŕmené organickým krmivom
- Všetky aktivity sú vykonávané s čo najmenšou spotrebou energií a s cieľom trvalej udržateľnosti

Vízia Greenpeace pre ekologické poľnohospodárstvo v siedmich princípoch

- **Potravinová sebestačnosť.** Ekologické poľnohospodárstvo smeruje k takému svetu, v ktorom kontrolu nad potravinovým reťazcom držia v rukách producenti a spotrebitelia a nie korporácie.
- **Zlepšenie postavenia farmárov a vidieckych spoločností.** Ekologické poľnohospodárstvo prispieva k rozvoju vidieka a boju proti chudobe a hladu tým, že podporuje bezpečný, zdravý a ekonomicky zmysluplný život vo vidieckych spoločnostiach.
- **Rozumnejšia produkcia potravín a lepšie výnosy.** Ak chceme globálne zvýšiť dostupnosť potravín a zlepšiť životné podmienky v chudobnejších oblastiach, musíme znížiť neudržateľné využívanie v súčasnosti pestovaných plodín a obmedziť tvorbu potravinového odpadu, minimalizovať využitie pôdy na produkciu bioenergií.
- **Udržateľné zdravie pôdy a čistejšia voda.** Úrodnosť pôdy je možné zvýšiť aj bez použitia chemikálií. Zvyšovaním podielu organického materiálu tam, kde to je treba, dokážeme zvýšiť schopnosť krajiny zadržiavať vodu a zabrániť degradácii pôdy.
- **Ekologická ochrana proti škodcom.** Ekologické poľnohospodárstvo umožňuje pestovateľom chrániť sa proti škodcom a burine bez použitia chemických pesticídov, ktoré poškodzujú pôdu, vodu a ekosystémy, ale aj zdravie farmárov a spotrebiteľov
- **Odolné potravinové systémy.** Ekologické poľnohospodárstvo zvyšuje odolnosť: posilňuje naše poľnohospodárstvo a účinne prispôsobuje náš potravinový systém meniacim sa podnebným podmienkam a ekonomickej realite.
- **Biodiverzita.** Ekologické poľnohospodárstvo závisí od prírodnej rôznorodosti – od semienka až po hotové jedlo, v celej poľnohospodárskej krajine.

HISTÓRIA HOSPODÁRENIA V PODPOĽANÍ

- Od 13. storočia - osídľovanie Podpoľania a vznik obcí postupným klčovaním nižšie položených lesov Poľany. Dominovali pastierstvo, poľnohospodárstvo, ťažba a spracovanie dreva.
- 17. a 18. storočie - laznícke osídľovanie. Vznik lazov spojený najmä s dosídľovaním chotárov obcí na dovtedy nevyužitej pôde.
- Izolovanosť územia nútila obyvateľstvo k sebestačnosti a vytvorilo základ svojráznej a jedinečnej hmotnej i duchovnej kultúry.
- Pre lazovnú oblasť bolo odpradáвна typické individuálne salašníctvo. Neskôr, feudálna vrchnosť nariadila spoločné pasenie oviec pod dozorom obecných pastierov.

HISTÓRIA HOSPODÁRENIA V PODPOĽANÍ

- Územie bolo tiež bohaté na lesy. Ťažba dreva patrila k dôležitým zamestnaniam obyvateľstva.
- Z dreva sa pánilo drevené uhlie pre hutnícky priemysel, alebo sa spracovávalo na vodných a parných pílach v Hriňovej, Očovej a v Detve. V minulosti v regióne existovali aj viaceré sklárske huty.
- Podpoľanie malo až do polovice 20. storočia prevažne poľnohospodársky charakter. Pestovala sa hlavne raž, ovos, jačmeň, pšenica, zemiaky, kapusta, strukoviny, ľan a konope. Základom stravy miestneho obyvateľstva boli rastlinné a mliečne produkty.

Hriňovské lazy a terasovité políčka

- Vznikali postupným delením polí, na základe princípu dedenia majetku medzi všetkých súrodencov, ktorí si ich ohraničovali navyšovaním kamenných medzí.
- Sú jedinečnou spomienkou na minulosť, uznávanou historickou krajinou štruktúrou a navyše kultúrnym dedičstvom.
- Členitý terén pomohol uchrániť lazy aj kolektivizácii.
- Veľká časť z nich pretrvala vďaka stále živému hospodáreniu až dodnes a dotvára očarujúcu malebnosť Podpoľania.

